

Eens op 'n Tyd Ons Planeet

Deur Vitta Murrow

Eens op 'n Eiland

Vind in jou gedagtes 'n
plek waar krom
sandbanke plek maak vir
rustige seewater.

Waar 'n oes eilande wyd
versprei is. Bo-op hierdie
eilande staan blywende
torings: klapperbome.

Vir geslagte lank verduur hierdie eilande reën wat deurweek is, golwe wat kerf en winde wat toets. In 'n konstante toestand van transformasie sal hierdie eilande eendag toegee aan die see. Daarom is die bestaan al lank 'n onderwerp van bespreking hier. Die is een vir so 'n gesprek.

Eens op 'n eiland was daar twee klapperbome. Hulle het oor die turkoois water gekreun. Die een was lank, die ander was kort. Op 'n warm en sterk dag, terwyl swaar wolke in die verte gerol het, het die hoogste van die bome na die kleinste verander.

“Ek vermoed hierdie volgende storm sal my laaste wees,”
het die hoë boom, genaamd Hassan, gesug.

“Jou laaste?” het die kleiner boom, genaamd Sitha, verskrik
gevra.

"Namate die dae aanstap, word ons klapperbome al hoe
minder waardeer," het Hassan verduidelik.

"Wat bedoel jy?" vra Sitha onskuldig aan haar oudste.
Want sy het hul wêreld deur vars oë gesien. Haar
palmblare was helder, en sy was sonder die blomme van 'n
meer gesoute boom.

“Eens was ons alles hier,” het die groot boom gesê en sy blare na die water laat sak.

“Kyk rond, klein Sitha. Nou is ons maar net deel van die agtergrond.”

Sitha het gesien dat sommige gaste van die eiland, wat in hoë bokse gewoon het, wat op watertuie en lugmasjiene aangekom het, langs die sanderige omtrek baljaar en het hulle min ag gegee.

"Ons is verminder tot 'net 'n plek om 'n hangmat op te hang'," het Hassan gekla.

Donderweer het onder die donker wolke uitgestraal. Die lug het Hassan se bui weerspieël.

“Die einde is naby vir my,” het Hassan gebroei. Die ouer boom het 'n los klapper met 'n slag losgelaat.

Sitha was bekommerd oor haar ouer. Hassan het haar vasgenael en beskerm. Van haar wortels was selfs met syne gevleg. Sy wou hom gerus stel en het haar wortels diep in die aarde gespan om syne te vind.

Maar toe Sitha aan Hassan se wortels ruk, het sy gevind dat hulle nie gevestig is nie. Hy het sy greep op die eiland begin verslap. Sitha kon voel dat hy kwesbaar was.

Hassan sak verder na die water. 'n Grys reier rits aan wal op die sout lug, gretig om die weer vooruit te kom. Daarmee het 'n idee by Sitha op gekom.

“Voël vriend!” het sy na die grys reier geroep.

“Ja, Klein Palm?” het die reier antwoord.

“Kom sit by my. Ek het jou hulp nodig,” het Sitha hom uitgenooi.

Die reier het in die skadu van Sitha se blare kom rus.

“Sien jy die sterk ouderling langs my? Hy het sy doel verloor,” het sy verduidelik. “Kan jy my help ek is jonk en ek leer nog, maar jy het baie dinge gesien.”

Die grys reier knik en aanvaar die uitdaging.

“Oom Palm!” het hy gesê en na die ouer boom gedraai.
“Jou blare is die eiland se rede vir die bestaan. Ek kom en
gaan, maar jy bly standvastig hier. Ek sal dit bewys. Volg
my pad,” het die grys reier verkondig en in die lug
opgestyg.

Sitha het Hassan uit sy angs gestoot. "Hassan, sien jy daardie grys reier?" het sy vir Hassan geroep, wat sy skouers opgetrek het. "Hy gaan ons op 'n toer neem."

Eers het die grys reier na 'n mark gevlieg wat vol stalletjies was. Daar was die eilandse mense besig om af te koel na 'n dag se gewoel in die stomende son. Daar kon gesien word hoe hulle hul dors les met melk van volwasse klappers. Hulle glip deur die glimlaggende gesigte aan die bokant, kraak toe die dop oop en skep die sneesdoekie uit om hul maag te vul.

Die klapper was die middelpunt van hul
dae se eindeverligting.

“Sien jy hier?” het die grys reier uit geroep
na die palms. “Daardie klappers het van
jou takke geval.”

“Kyk!” het Sitha beïndruk gesê. Sy het haar vlugtende takke in Hassan se rigting geskud. "Jou klappers beteken iets."

Hassan kyk kort maar draai terug na die water. Die golwe het gegroei soos die storm vererger het.

Die grys reier het tussen die bome ingezoem en die duo het gekyk hoe die voël naby 'n klein bootjie insweef. Sitha het oor die water geleun om beter te kyk en het gesien dat die boot van palms gemaak is baie soos sy en Hassan s'n is. Die onmiskenbare patroon van die stam is uitgekerf met seegaande ontwerpe.

Sitha het vir Hassan gestraal. Hy het haar gehumor en geknik.

Die grys reier het die vaartuig gevolg toe dit aan boord gekom het, en sy matrose het bondels aan wal gedra.

Hulle het na 'n plek op die strand gestap waar palmlare
geval het, dit versamel en het dit saamgepak om skuling
te vorm. Die matrose het onder sy beskerming
bymeekaargekom toe die storm se eerste reëndruppels
geland het.

Die matrose het 'n hoekie in die sand gegrawe en gekapte hout met gedroogde blare en hul vangs uit die see gelaag. Kort voor lank was dit aan die brand en dit het hulle almal warm gemaak. Meer eilandbewoners het bygekom, met oop klappers, kruie en plante in ruim mandjies geweeft van palmblare.

“Wel, sal jy daarna kyk?” het Sitha verwonderd gekyk.

“Dit lyk wel feestelik,” moes Hassan erken.

Die reën het 'n stortreën geword, maar die saamgestelde eilandbewoners het droog gebly in die skuiling. Hulle het hul offergawes op die vuur gelê, en gou het sout, rokerige, spesery en soet reuke die lug gevul. Kleintjies het gehardloop om naby die vuur te kruip en die eerste happe van die gaar vis te vat. Die grys reier, wetende dat hulle morsige eters was, het rond gehang vir stukkies wat hy gretig kon neem.

Ten spyte van die vrolikheid het die storm steeds die eilandjie getref. Toe dit ten volle aangekom het, het Hassan amper terug gekeer na die stilstand. Die grys reier het 'n gil uitgelaat om sy aandag te behou. En Hassan kyk noukeurig na die toneel voor hom.

Hy het gesien dat die eilandbewoners nie teruggetrek het
nie, maar eerder met hul feesmaal onder die palmblaar
beskutting voortgegaan het. Iets het oor hom gekom, en
Hassan het ook stil vas gehou.

Die aand het aangestap en toe die storm sy energie verloor het, het 'n sagte klapper van reën agtergrond geraas geword. Sterre het hulself in die oornaghemel gewys en 'n nuwe bui het die inwoners oorgeneem.

Soos die kleintjies slaperig geword het, het die vuur geblus en rooskleurige kole agtergelaat. Die eilandbewoners het 'n stywe sirkel met 'n enkelvoudige fokuspunt gevorm. Dit was een van hul oudstes. Olie is uit 'n klapper in skulpe gegooi en vanaf die punte van die vuur aangesteek tot krat armature.

Die ouer eilandbewoner het 'n palmbesem in die een hand geneem en die gebied voor hulle gevee. Hulle het toe 'n skulp geneem en 'n storie in die nat sand geteken.

Alle oë was op hierdie een wyse storieverteller. Hassan het verdiep geraak in hul verhaal. Die storie vertel van die groot palmboom wat alles gelewer het wat nodig was om die eiland 'n tuiste te maak. Die ouderling het 'n hoë boom geteken en terwyl hulle werk, beduie na Hassan, die model en inspirasie vir hul storie.

Sitha kyk ook na Hassan. Sy stilte het verander van dié van voorgevoel na iets sagter, warmer. Sitha kon voel hoe sy wortels langs haar eie strek – 'n groot gaap ter voorbereiding vir 'n aangename ruskans.

Toe die storie verby was, het die inwoners van die eiland van die palm paviljoen uitmekaargegaan. Die ouderling was die laaste wat vertrek het. Hy het die lampe geblus en die klapperolie van die doppe in sy hare gegooi. Sitha en Hassan kyk hoe die ouderling die klapperolie inkam. Dit het 'n glans aan sy hare gebring so sterk dat die maan weerkaats word.

Die ouderling het toe die oorblywende klapperolie op sy vel en in sy spiere gebrei. Hy het hoog soos 'n boom gestrek en 'n hele duim voor hulle oë gegroei! Hy reik wyd soos 'n palmblaar en sy ledemate beweeg met elegante gemak.

En toe hy op pad gaan, sien Hassan, Sitha en die grys reier 'n spring in sy stap wat gewoonlik gereserveer is vir een veel jonger.

Sitha het na Hassan gedraai, gereed om hom te peper met idees en gelukkige waarnemings. Maar in plaas daarvan het Hassan haar stil gemaak met sy eie gedagtes.

“Ek sien nou, Klein Palm; ons klapperbome is meer as ons vrugte en blomme. Ons is meer as materiaal en stukke ... Ons is die sentrum vir diegene wat ook eilande hul tuiste noem. Ons moet hier bly solank as wat hulle hier is.”

Sitha buig haar boomstam onder syne, toe die grys reier oorvlieg om op haar takke te rus.

“Hulle storie is ons storie, Klein Palm. Dit behoort aan ons almal,” het Hassan gesê.

THINK

DIGITAL ACADEMY